

Hol volt, hol nem volt Magyarország

KÖNYVKRITIKA - LXI. évfolyam, 24. szám, 2017. június 16.

Jakab András-Urbán László szerk.: Hegymenet. Társadalmi és politikai kihívások Magyarországon. Osiris Kiadó, Budapest, 2017, 468 oldal, 3980 Ft

Bár elkerülhetetlenül leegyszerűsítem a kötet üzenetét, ha egy mondatban foglalom össze fő problémáit, e rövid recenzióban nincs mód rá, hogy egyenként vizsgáljam a közpolitikai javaslatokat (arról nem beszélve, hogy megfelelő felkészültségem sincs hozzá). Mit lehet tehát tenni egy olyan országban, ahol politikai szereplők (beleértve az ellenzéket is) és a közemberek egyaránt abban érdekeltek, hogy fenntartsák a politikai polarizáltság okozta elbutulást, a járadékvadászatot vagy kiskapuzást lehetővé tévő korrupciót? Tölgyessy már említett bevezetőjében, Gyurgyák János történelemszemléletünkről írott esszéjében, Tóth István György a magyar normákat elemző írásában vagy éppen Orbán Krisztián korábban már megjelent publicisztikájában magát az ézszerűséget, a nyugatias tájékozottságot emelik ki szükséges orvossággként. Ezzel, mint explicitté is teszik, visszatérnek a magyar értelmiség egyik szerepfelfogásához, a Bildungsbürger eszméjéhez, még ha nem táplálnak is olyan illúziókat, hogy a képzett, közpolitikai problémákat átlátni képes értelmiségi kiválthatja a független egzisztenciájú polgár, a középosztály kiegyensúlyozó, stabilizáló szerepét. Vagyis: ha igyekszünk félretenni politikai szemellenzőinket és elolvassuk a kötet tanulmányait, s a rájuk reflektáló, velük vitakozó tanulmányokat, máris tettünk valamit az országért. Ugyanis, mint Tölgyessy rámutat, ha csak addig terjed a látókörünk, hogy bukjon meg Orbán Viktor, kevésbé valószínű, hogy egy esetleges bukás után Magyarország ki tud keveredni a lemaradást állandósító pályáról.